

פרוטוקול מס' 250

טישיבת ועדת העבודה והרווחה

יום שלישי, ה' באב התשנ"ח (28 ביולי 1998), שעה 10:55

נכחו:

חברי הוועדה:

מקסים לוי - היו"ר

מוזמנים:

מיכאל אטלן	-	משרד העבודה והרווחה, לשכה משפטית
עו"ד נתן סומך	-	משרד הבריאות, לשכה משפטית
אלפסי אהוד	-	פרקליטות צבאית ראשית, יועמ"ש, ענף ייעוץ וחקיקה
רות הורן	-	הביטוח הלאומי, שנה ליועמ"ש
אירית פלדמן	-	הביטוח הלאומי, סגנית מנהל אגף נכות
דבקה פריאור	-	הביטוח הלאומי, משנה ליועמ"ש

מנהלת הוועדה:

שירלי אברמי

יועץ משפטי:

משה בוטון

קצרנית:

אסתר מימון

סדר היום:

- א. תקנות דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד) (תיקון), התשנ"ח-1998
- ב. תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הסדרים לגבי חיילים ובני משפחותיהם) (תיקון), התשנ"ח-1998
- ג. תקנות הביטוח הלאומי (דמי מחיה, עזרה ללימודים וסידורים לילד נכה) (תיקון), התשנ"ח-1998

א. תקנות דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד) (תיקון), התשנ"ח-1998היו"ר מקסים לוי:

מי מסביר את התקנה של משרד העבודה, היעדרות בשל מחלת ילד?

מיכאל אטלן:

כזכור, תיקנו את החוק בצורה כזו שהאפשרות לזקוף ימי היעדרות בגין מחלת ילד תינתן גם בהתחשב בזה שבן הזוג הוא עצמאי. ומוסל על שר העבודה והרווחה להסדיר דרכי הוכחה להסדיר את הדבר הזה. הדרך לעשות את זה היא, בתיקון התקנות הקיימות היום. תקנות דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), שכוללות בתוספת גם סופס להצהרה של העובד, הוא מעביר אותו למעביד.

בתקנות שאני מביא כאן לאישור, אחרי שהעברתי אותן לתגובות וקיבלתי הערות ותיקנתי אותן, בתאוס עם מס הכנסה וביסוח לאומי, זה הנוסח.

משה בוטון:

גם ישבנו יחד.

מיכאל אטלן:

נכון.

העיקרון הוא להוסיף תקנון משנה בתוך התקנון, ששם - - -

משה בוטון:

מה דרכי ההוכחה?

מיכאל אטלן:

שם מציינים את דרכי ההוכחה. זו אחת מהחלופות. מסמך שמעיד שהוא רשום במוסד לביסוח לאומי כעובד עצמאי, או מסמך שמוגש לפקיד שומה שמעיד שהוא עצמאי, שהוא מנהל עסק או משלוח יד, או אישור שהוא עוסק מורשה לפי חוק המע"מ.

היו"ר מקסים לוי:

אני מבין שהתקנה הזאת בעצם עובדה ביחד.

יש למישהו הערות?

אם אין הערות, אנחנו מאשרים.

תקנות דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד) (תיקון), התשנ"ח-1998 - אושרוב. תקנות ביסוח בריאות ממלכתי (הסדרים לגבי חיילים ובני משפחותיהם) (תיקון), התשנ"ח-1998היו"ר מקסים לוי:

אנחנו עוברים לתקנה הבאה.

נתן סמור:

התקנות קובעות בחריג לקביעה הכללית שחוק ביסוח בריאות ממלכתי לא חל על חיילים. יש חובת תשלום מצומצמת של דמי ביסוח בריאות על חיילים בקבע. יש לזה כמה הסברים - הנושא של ערבות הדדית, העובדה שגם חייל בקבע נקלס בסופו של דבר במערכת הכללית.

היור מקסיס לוי:

מה היה עד היום?

נתן סמור:

גם היום. המצב היום הוא שחייל בקבע משלם דמי ביטוח בריאות בשיעור מוקטן, שקבוע בתקנות.

היור מקסיס לוי:

למה היה צריך לשנות את התקנות?

נתן סמור:

בתקנות היתה אי-בהירות מסוימת לגבי תחולתן על חיילים שמקבלים את שכרם שלא מצה"ל. במצבים מסוימים עשויים חיילים להיות בחופשה ללא תשלום, לקבל שכר נוסף מגורם אחר, לא לקבל שכר בכלל, אבל עדיין להיות חייבים בדמי ביטוח לאומי, ואז להיות חייבים באופן עצמאי גם בדמי ביטוח בריאות - בכל אלה, בתקנות, היתה בהן איזו עמימות. כדי להבהיר את העמימות הזאת באנו היום כדי לקבוע שלא רק במקרים שבהם חייל מקבל מצה"ל את שכרו הוא חייב בדמי ביטוח בריאות לפי השיעורים שקבועים, אלא גם בסיסואציות נוספות. כמו, למשל, כדי לסבר את האוזן: חיילים בחופשה ללא תשלום, חיילים שיש להם הכנסה נוספת שלא מצה"ל, אם בגלל עבודה נוספת - - -

משה בוטון:

הם ישלמו את הסכום המופחת?

רות הורן:

נכון.

משה בוטון:

כלומר, התקנות באות להקל על החיילים.

אהוד אלפסי:

התקנות באות להסביר, לא להקל. המצב שהיה קודם לאו דווקא אמר שהם צריכים לשלם משהו על הסכום - - -

משה בוטון:

מה שילמו לפני?

רות הורן:

בפועל אנחנו גבינו קודם את השיעורים המלאים מההכנסות הנוספות.

משה בוטון:

אז, כן גבו.

אהוד אלפסי:

בפועל גבו, אבל לא ברור אם זה היה על-פי התקנות.

משה בוטון:

עכשיו, על-פי התקנות, יגבו פחות.

נתן סמור:

יגבו לפי השיעור כמו חייל שמקבל את שכרו מצה"ל.

היתה אי-בהירות לגבי התחולה של התקנות האלה, לגבי חיילים שלא מקבלים את שכרם מצה"ל. בפועל גבו מהאנשים האלה כסף, מפני שכאשר מעביד פרטי משלם משכורת הוא מוריד אוטומטית גם את דמי ביטוח הבריאות, ולא תמיד הוא ער לדקויות.

היו"ר מקסים לוי:

תן לי דוגמה לעובד שלא מקבל שכר מצה"ל.

נתן סמור:

חייל בחל"ת שלא עובד.

היו"ר מקסים לוי:

נניח, מפריטים משהו בצה"ל, ונכנס אדם לעבוד בצה"ל באמצעות קבלן פרטי שנותן לצה"ל שירות. אתה אומר שכל אלה שעובדים בתוך מערכת הביטחון לפחות יהיה לכם חיוב לתשלום מס בריאות? אני לא מכיר אדם שלא מקבל משכורת מצה"ל.

נתן סמור:

קבלן שמספק שירותים לצה"ל, בעיקרון, הוא בא עם העובדים שלו, ואז השאלה של גבייה מחייל בקבע לא עולה. בעיקרון, המטרה היא להשוות את מצבם של כלל החיילים בקבע, אלה שמקבלים שכר מצה"ל ואלה שבסיטואציות מסוימות - - -

היו"ר מקסים לוי:

מי לא מקבל משכורת מצה"ל?

נתן סמור:

חיילים בחופשה ללא תשלום, למשל.

רות הורן:

בקבע, לקראת סיום השירות, בדרך-כלל נהוג היום, שאנשי קבע יוצאים לתקופה של חופשה ללא תשלום, ואז הם מתחילים לעבוד בשוק הפרטי, כמעין תקופת הכנה. זה נכון, למשל, לגבי עודכי דין שמסיימים את הלימודים, מאפשרים להם לעשות התמחות, ואחר כך הם נשארים באיזה משרד. באותה תקופה הם לא מקבלים שכר מצה"ל, הם מקבלים שכר מהמעסיק בשוק הפרטי.

היו"ר מקסים לוי:

מה זה השוק הפרטי? אם הוא עובד בשוק הפרטי מגיע לו - - -

משה בוטון:

הוא עדיין חייל בקבע, אבל הוא בחופשה.

נתן סמור:

הוא עדיין חייל בקבע מבחינת המעמד שלו, אבל הוא מקבל משכורת ממקור אחר, לא מצה"ל.

אהוד אלפסי:

אני חייב להבהיר שזו לא תופעה מקובלת, כפי שכאן נמסר. לעתים זה קורה.

היו"ר מקסים לוי:

מה עם חייל שנותרים לו חופשה ללא תשלום כדי לעזור למשפחה?

משה בוטון:

זה בשירות חובה.

רות הורן:

זה בשירות סדיר, אנחנו מדברים על שירות הקבע.

נתן סמור:

על השירות הסדיר, התקנות האלה לא חלות. בשירות הסדיר לא חייבים לשלם לביטוח בריאות.

היור מקסים לוי:

איש קבע שיוצא לחופשה ללא תשלום לשישה חודשים ראוי לעבוד במקום אחר, ואז אתם רוצים להשוות את התנאים של מס בריאות גם לתקופה הזאת.

רות הורן:

אחרת הוא לא משלם בכלל.

משה בוטון:

שהוא ישלם מעט, כאילו שהוא בקבע.

היור מקסים לוי:

למה שהוא לא ישלם את מלוא מס הבריאות?

אהוד אלפסי:

הוא לא מקבל שירותי בריאות מקופת החולים, הוא מקבל את שירותי הבריאות מצה"ל.

רות הורן:

עוד דוגמה כדי לסבר את האוזן. רופאים שמשרתים בצה"ל, כאנשי קבע לכל דבר ועניין, לעתים מקבלים אישור לעבוד בשעות אחר-הצהריים כעבודה נוספת. שוב, לא נטיל עליהם את השיעור המלא, אבל כן את השיעור היותר קטן.

התיקון הזה בא, משום שבזמנו, כשעבר חוק ביטוח בריאות, ועדכנו את התקנות חודש יותר מאוחר, כי הנושא הזה בעצם עלה אחרי שהחוק התקבל, לא היינו ערים לכל מגוון המקרים הזה. לא היינו מודעים לכך שישנם מקרים של משרתי קבע שעובדים בחוץ ומקבלים משכורות, לכן הנוסח של התקנות לא נחן תשובה לכל המקרים.

משה בוטון:

איך המעביד יידע לשלם בדיווח שלו? למשל, לביטוח לאומי, הוא עכשיו צריך לשלם פחות מאשר לעובד רגיל שלו.

רות הורן:

אנחנו מביאים לידיעת המעסיקים את המקרים האלה.

משה בוטון:

כשהם מעסיקים חייל?

רות הורן:

הם יודעים שהוא חייל. כמו שהיום יש לנו את ההסדר לגבי עובד אצל מעסיקים שונים, שהיום ממילא כבר יוצר הסדרים חדשים, הרי יש לנו סעיף תיאום דמי ביטוח.

אנחנו מחילים את התקנות האלה מהמועד שבו התקנות המקוריות חלו.

משה בוטון:

לתת תשריר?

רות הורן:

בדיוק. אנחנו עושים את זה לאחר דיון אצל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, מני מזוז.

אהוד אלפסי:

אין לנו מידע אם גבינו מכולם את כל הכסף אחורה, רק מניחים שרוב האנשים שילמו.

היו"ר מקסים לוי:

התקנה הזאת מאושרת.

נתן סמור:

יש שינוי קוסמטי לחלוטין, ובכל זאת נאמר אותו. בתקנה 2(1), בשורה השלישית, במקום "להכנסת החייל" ייאמר "מהכנסת חייל בקבע".

בפסקה (1), שורה שלישית, ייאמר במקום "מהכנסת החייל", "מהכנסת החייל בקבע".

משה בוסון:

זה ברור, זה מופיע בקבע בכל המקומות.

רות הורן:

לא.

נתן סמור:

בעמוד 2, בשורה השנייה, במקום "תקנת משנה", "תקנות משנה".

היו"ר מקסים לוי:

בסדר.

תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הסדרים לגבי חיילים ובני משפחותיהם)
(תיקון), התשנ"ח-1998 - אושרו

ג. תקנות הביטוח הלאומי (דמי סחיה, עזרה ללימודים וסידורים לילד נכה) (תיקון),
התשנ"ח-1998

היו"ר מקסים לוי:

אנחנו עוברים לנושא הבא.

רות הורן:

לפני תקופה קצרה אישרה ועדת העבודה והרווחה תיקון מאוד מקיף לתקנות לילד נכה. אז קבענו את הכללים באלו מקרים ולא יזו תקופה אפשר לשלם את הגמלה גם לפני המועד שבו הוגשה תביעה על-ידי ההורים. אחרי שסיימנו את כל ההליכים, פנתה המועצה לשלום הילד ודרשה שאנחנו נחיל את אותם הכללים גם לתקופה מיום תיקון החוק שאיפשר, שנתן לשר את הסמכות לקבוע את הכללים האלה, ועד ליום שקבענו לתחילתן של התקנות המקוריות. זאת אומרת, שגם כל התביעות שהוגשו מאפריל 1997 ועד ינואר 1998, גם לגביהם יחולו הכללים של תשלום רטרואקטיבי.

חיפשנו דרך לבצע את זה, משום שזו בעצם היתה הבעיה במקור, ומצאנו איזו דרך, וזה בעצם מה שאנחנו מביאים עכשיו לוועדה לאישור. זה אומר שאנחנו נשלם גם עבור התביעות שהוגשו בתקופה ההיא ואושרו תשלום רטרואקטיבי, לפי הכללים שקבענו אז.

דבר נוסף שאנחנו אומרים כאן הוא, שאת התשלום הזה לתקופה הרטרואקטיבית אנחנו נתחיל לבצע בעוד 18 חודשים, משום שהיום אנחנו עדיין מבצעים את הכללים שעברו בתקנות המקוריות, ושם קבענו תקופה קצת יותר מאוחרת לתשלום.

משה בוסון:

עד ארבע שנים אחורה?

רות הורן:

במקרים מסוימים זה ארבע שנים, במקרים אחרים זה שישה חודשים, ויש לנו 12 חודשים - לפי הקסיגוריות, בהתאמה.

תיקון נוסף שאנחנו מבקשים לעשות הוא בתקנה 3. בסעות נשארו המלים "בכפוף לאמור בתקנת משנה (ג)". אין תקנה כזו, זה נשאר מנוסח קודם.

התיקון האחרון שאני רוצה להפנות את תשומת ליבה של הוועדה אליו. בתקנה 15 לתקנות המקוריות אמרנו שני דברים - - -

משה בוסון:

הושמט העניין "ובלבד שטרם חלפו 48 חודשים".

רות הורן:

זה נאמר כאן, זה לא הופיע בפרוטוקול, ולכן כשבאנו לפרסם את התקנות - - -

משה בוסון:

אני זוכר, היה לנו ויכוח על זה עם עליזה רוזן.

רות הורן:

אנחנו מבקשים שעכשיו זה ייאמר בפרוטוקול, כי אחרת, שוב לא נוכל לפרסם את העניין הזה. מצד שני, יש כאן הקלה שהכנסנו - - -

שירלי אברמי:

למען הסר ספק, חקריאי בדיוק מה את רוצה שיהיה בפרוטוקול.

משה בוסון:

אם מאשרים את הנוסח, זה כבר בסדר.

שירלי אברמי:

בדיוק על זה דובר, שזה לא היה בפרוטוקול.

רות הורן:

אם מאשרים את הנוסח, זה בסדר.

אני ממשיכה. מצד שני, יש כאן הקלה, אנחנו מבטלים את תקנה 15(1), שלפיה בעצם התשלום הרטרואקטיבי נעצר ב-10 באפריל, הואיל ואנחנו עכשיו מכניסים את הקבוצה שהגישה רק ב-10 באפריל, אז אין יותר משמעות, ואנחנו נשלם גם לתקופות שקדמו, אם זה במסגרת הכללית.

היו"ר מקסיס לוי:

אנחנו מאשרים גם את התקנה הזאת.

תקנות הביטוח הלאומי (דמי מחיה, עזרה לליסודים וסידורים לילד נכה)
(תיקון), התשנ"ח-1998 - אושרו

היו"ר מקסים לוי:

תודה רבה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:15